

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt tirsdag den 24. november 2020

Sag BS-6939/2020-HJR

Skatteministeriet
(advokat Steffen Sværke)

mod

Boet efter A
(advokat Bjarne Dalsgaard Aarup)

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Jon Stokholm, Lars Hjortnæs og Jan Schans Christensen.

Påstand

Appellanten, Skatteministeriet, har nedlagt følgende påstande:

Påstand 1: Læge L er forpligtet til at udlevere patientjournalerne for A for perioden fra den ... til den ....

Påstand 2: Plejecenter ... ved X Kommune er forpligtet til at udlevere registrerede oplysninger om helbredstilstanden for A fra kommunens elektroniske omsorgs- og journalsystemoplysninger for perioden fra den ... til den ...

Sagsfremstilling

Den ... afgik A ved døden. Hun havde i tiden før sin død gennemført en række økonomiske dispositioner, herunder overførsel af aktier og anparter til sin søn, B, salg af aktier, betaling af gaveafgifter og betaling af forskudsskat.

De økonomiske dispositioner var gennemført med hjælp fra B, som hun den ... gav fuldmagt til at disponere over hele sin formue. En stor del af dispositionerne blev udført i de sidste 10 dage før As død.

Efter As død viste boopgørelsen, at boets aktiver udgjorde 5.064.310,53 kr. Eftersom A sad i uskiftet bo med sin afdøde mand, udgjorde hendes boslod halvdelen og faldt dermed under grænsen for skattepligtige boer i dødsboskattelovens § 6, stk. 1. Den 16. maj 2017 afgjorde SKAT, at de frivillige indbetalinger til SKAT på 6.308.742 kr. måtte anses som et aktiv i boet, således at boet blev skattepligtigt. Boet klagede over SKATs afgørelse, og den 15. juni 2018 afsagde Landsskatteretten kendelse i overensstemmelse med SKATs afgørelse.

Boet efter A indbragte sagen for Retten i Y, som efter anmodning henviste sagen til Vestre Landsret. Som et yderligere anbringende i sagen gjorde Skatteministeriet gældende, at gaver, som A i tiden op til sin død gav sin søn og enearving, B, udgjorde dødsgaver, der skulle indgå i opgørelsen af boets aktiver og nettoformue.

Ved dom af 17. januar 2020 fandt Vestre Landsret, at boet efter A var fritaget for beskatning i medfør af dødsboskattelovens § 6, stk. 1.

For landsretten og Højesteret har Skatteministeriet opfordret boet efter A til at fremlægge bl.a. oplysninger om As helbredstilstand og hendes sygejournaler for det seneste halve år forud for dødsfaldet. Boet efter A har derfor ad flere omgange anmodet læge L, Sygehus ... og Plejecenter ... om at udlevere de ønskede oplysninger med henblik på fremlæggelse i sagen. Det er alene Sygehus ..., der har fremsendt de ønskede oplysninger.

Parternes synspunkter

Skatteministeriet har til støtte for begæringen om editionspålæg over for læge L og Plejecenter ... anført navnlig, at det må lægges til grund, at L som læge for A er i besiddelse af As patientjournaler, der kan belyse As helbredstilstand det sidste halve år op til, at hun afgik ved døden den ..., og at der fra den ..., hvor A fik plads på Plejecenter ... findes oplysninger om As helbredstilstand i kommunens elektroniske omsorgs- og journalsystemoplysninger.

Helbredsoplysninger er centrale for vurderingen af, om der foreligger en døds gave i denne sag, hvor det ud fra de foreliggende oplysninger, herunder lægelige oplysninger, må lægges til grund, at der er givet meget betydelige gaver, efter at A var både fysisk og mentalt svækket, og tilmed på samme dag, som A i hvert fald senest blev anset for døende.

Omstændighederne nødvendiggør derfor, at As helbredsforhold og orienteringerne til pårørende herom belyses i videst muligt omfang, herunder for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt As søn var orienteret om hendes tilstand forud for sine anmodninger til As bank. Det er i den sammenhæng centralt, om A blev anset for døende, allerede inden hendes søn i henhold til sin fuldmagt instruerede banken om at overføre betydelige beløb til bl.a. ham selv. Objektive og fagligt funderede oplysninger herom vil ikke kunne fremskaffes på anden vis eller på en mere hensynsfuld måde.

For så vidt angår læge L burde han allerede ved henvendelsen fra As søn den ... have udleveret i hvert fald en del af de efterspurgte patientoplysninger. Efter sundhedslovens § 45, 1. pkt., kan og skal en sundhedsperson efter anmodning videregive oplysninger om en afdød patients sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde til afdødes nærmeste pårørende, afdødes alment praktiserende læge og den læge, der havde afdøde i behandling, såfremt det ikke må antages at stride mod afdødes ønske og hensynet til afdøde, eller andre private interesser ikke taler afgørende herimod. Læge L har i sit afslag ikke forholdt sig til denne forpligtelse. Det forhold, at As søn har anmodet om oplysningerne, og at også boet har samtykket i udlevering af oplysningerne, taler for, at der meddeles editionspålæg.

Der er endvidere tale om den første sag, hvor domstolene skal tage stilling til, om døds gaver skal indgå ved opgørelsen af et dødsbos aktiver og nettoformue. Efter Skatteministeriets opfattelse er det afgørende, at Højesterets endelige afgørelse herom kan træffes på et oplyst grundlag, således at spørgsmålet kan afgøres på det retlige og ikke det faktiske grundlag.

Som følge heraf må betingelserne for videregivelse efter sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 2, og databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f, anses for opfyldt. Videregivelsen er således nødvendig dels af væsentlige hensyn til skattemyndighederne, herunder med henblik på at skattemyndighedernes retskrav kan gøres gældende, dels af hensyn til retsanvendelsen og retsudviklingen og med henblik på Højesterets fastlæggelse af skattemyndighedernes krav.

Herefter må også editionsbetingelserne anses for opfyldt.

Meddelelse af editionspålæg vil også være i overensstemmelse med hidtidig retspraksis.

Boet efter A har anført navnlig, at boet kan tiltræde, at betingelserne for edition over for Plejecenter ... og læge L er opfyldt.

Plejecenter ... ved X Kommune har ikke bemærkninger til Skatteministeriets editionsanmodning.

Læge L har anført navnlig, at sundhedslovens § 45, 1. pkt., ikke handler om udlevering af fuld patientjournal eller udlevering af helbredsoplysninger til sagsbehandling, men om videregivelse til nærmeste pårørende om sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde.

Helbredsoplysninger i patientens journal er ikke nødvendige for varetagelse af en åbenbar almen interesse, jf. sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 2, og slet ikke i form af udlevering af fuld journal for en given periode.

Tavshedspligten sikrer, at enhver patient kan have fuld tillid til, at oplysninger givet til lægen eller fund foretaget af lægen ikke viderebringes, jf. sundhedslovens § 40. Tavshedspligten gælder også, efter at en patient er afgået ved døden, dog kan helbredsoplysninger om sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde videregives til afdødes nærmeste pårørende, jf. sundhedslovens § 45, 1. pkt.

Editionsbegæringen angiver ikke de kendsgerninger eller spørgsmål, som ønskes belyst ved hjælp af helbredsoplysningerne.

På baggrund af kendskab til journalen kan det ikke ses, hvilke oplysninger der skulle have en væsentlig betydning for sagen, som ikke allerede er kendt på forhånd.

En journal er ikke beregnet til sagsbehandling, men derimod til sundhedsfaglig behandling. Den vil indeholde fagspecifikke termer og angivelser. Den vil desuden indeholde mange flere oplysninger end de for sagen relevante. Praksis ved indhentning af oplysninger fra myndigheders side er derfor også at indhente en lægeerklæring og ikke den fulde journal.

Et eventuelt editionspålæg bør alene omfatte oplysninger, der er afgørende for sagen, og ikke den fulde journal og bør være i form af en lægeerklæring eller en sorteret journal tilføjet lægelige kommentarer og/eller tolkning.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om læge L og Plejecenter ... ved X Kommune efter reglerne i retsplejelovens § 299 og § 300 kan pålægges at udlevere patientjournaler og oplysninger om As helbredsforhold i månederne før, hun afgik ved døden, således som Skatteministeriet har anmodet om. A gennemførte før sin død en række økonomiske dispositioner, og spørgsmålet er, om værdien af dispositionerne skal indgå i opgørelsen af dødsboets aktiver og nettoformue, hvilket har betydning for, om boet er skattepligtigt.

L har været læge for A og kan derfor alene pålægges edition, hvis det anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettige hertil, jf. retsplejelovens § 299, stk. 1, jf. § 170, stk. 2.

A har været beboer på Plejecenter ..., og plejecenteret er underlagt tavshedspligt med hensyn til hendes helbredsoplysninger, jf. sundhedslovens § 40, stk. 1, og databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1. Plejecenteret kan som udgangspunkt ikke pålægges edition, hvis hemmeligholdelse har væsentlig betydning, jf. retsplejelovens § 299, stk. 1, jf. § 170, stk. 3.

Højesteret finder efter en samlet bedømmelse, at fremlæggelse af de omhandlede patientjournaler og oplysninger må antages at være af afgørende betydning for sagens udfald, og at sagens beskaffenhed og dens væsentlige betydning for Skatteministeriet og boet efter A taler for, at læge L og Plejecenter ... pålægges at fremlægge de pågældende journaler og oplysninger. Da der endvidere er tale om oplysninger, som angår en afdød, og da dødsboet, som må antages at have et interessesammenfald med afdøde og dennes søn, er enig i, at editionsbetingelserne er opfyldt, og i øvrigt selv har forsøgt at fremlægge oplysningerne, finder Højesteret, at hensynet til hemmeligholdelse i denne sag må vige for hensynet til sagens rette oplysning.

Herefter, og da der ikke er grundlag for at begrænse editionen, imødekommer Højesteret Skatteministeriets editionsbegæring, således at det pålægges læge L og Plejecenter ... ved X Kommune at fremlægge de begærede patientjournaler og oplysninger.

THI BESTEMMES:

Det pålægges læge L at udlevere patientjournalerne for A for perioden fra den ... til den ..., jf. retsplejelovens § 299, jf. § 170, stk. 2.

Det pålægges Plejecenter ... ved X Kommune at udlevere registrerede oplysninger om helbredstilstanden for A fra kommunens elektroniske omsorgs- og journalsystemoplysninger for perioden fra den ... til den ..., jf. retsplejelovens § 299, jf. § 170, stk. 3.